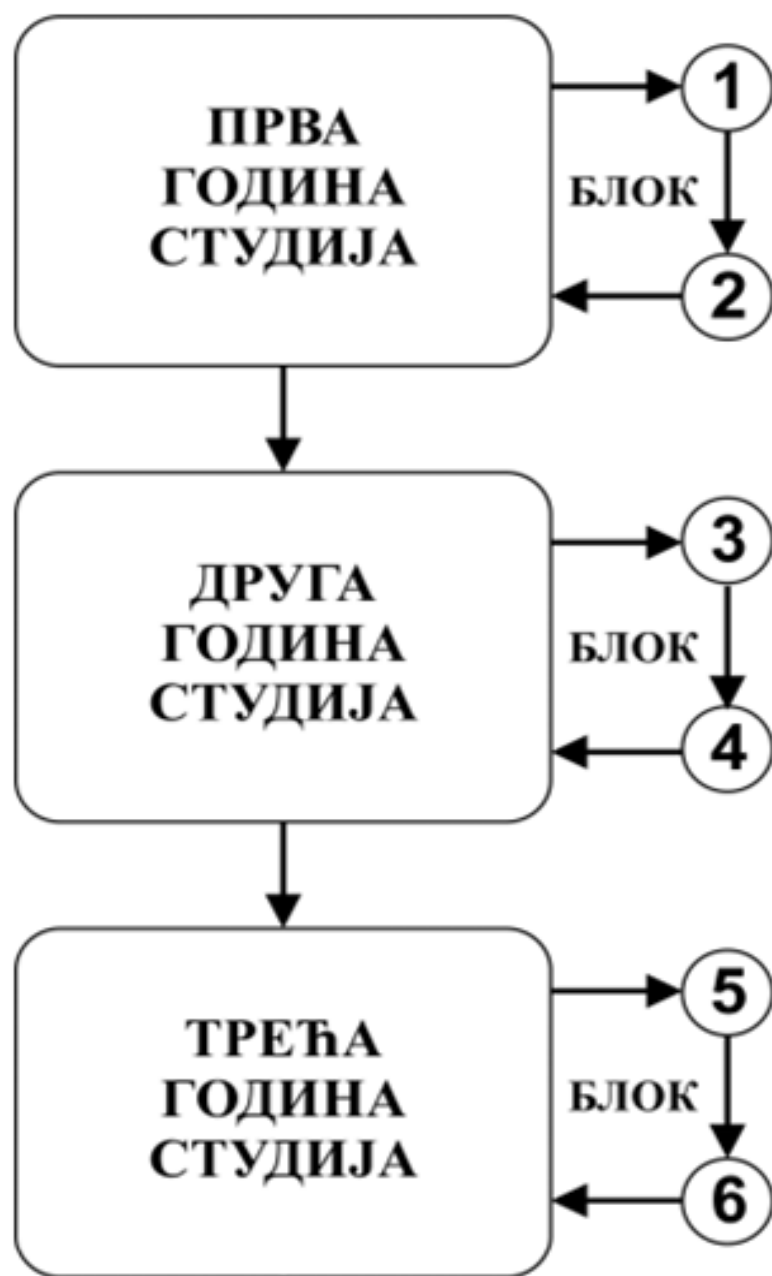




СПЕЦИЈАЛИСТИЧКЕ СТУДИЈЕ

школска 2016/2017.

**ЕПИДЕМИОЛОГИЈА ХРОНИЧНИХ НЕЗАРАЗНИХ
БОЛЕСТИ**



Здравствена специјализација:

ЕПИДЕМИОЛОГИЈА ХРОНИЧНИХ НЕЗАРАЗНИХ БОЛЕСТИ

Двосеместрална настава у оквиру специјалистичких студија траје укупно 300
часова активне наставе.

НАСТАВНИЦИ :

РБ	Име и презиме	Email адреса	звање
1.	Милена Илић	imilena@medf.kg.ac.rs	Редовни професор
2.	Нела Ђонових	slavoljub7@yahoo.co.uk	Ванредни професор
3.	Небојша Здравковић	nzdravkovic@gmail.com	Ванредни професор

Намена и циљ уже специјализације из Епидемиологије хроничних незаразних болести

У току теоријске и практичне наставе, проширују се знања и вештине лекара специјалиста које се односе на учесталост, дистрибуцију, етиологију и превенцију хроничних незаразних поремећаја здравља (ХНБ).

Посебан акценат биће стављен на примену епидемиолошких метода у циљу идентификовања потенцијалних фактора ризика за настајање ХНБ, као и на њихову превенцију путем добро организованих превентивних програма.

Како ова уже специјализација подразумева посебно рад епидемиолога на терену, она обухвата стицање бројних вештина које су неопходне за спровођење епидемиолошких студија, тумачење њихових резултата, вођење регистара, јавноздравствени надзор и организовање превентивних програма.

Сваки лекар на ужој специјализацији савладаће вештине комуникације и менаџмента, а биће оспособљен и за писање извештаја о кретању ХНБ у популацији, као и стручног и научног рада.

Ужи специјалистички стаж

Лекару на ужој специјализацији се при упису уже специјализације из Епидемиологије ХНБ одређује ментор, који је субспецијалиста за Епидемиологију незаразних болести, који кандидата прати током читавог субспецијалистичког стажа.

Стаж уже специјализације се сматра обављеним када кандидат продје кроз све видове теоријске и практичне наставе, положи колоквијум и савлада вештине које су предвидјене програмом уже специјализације.

Од лекара на ужој специјализацији из Епидемиологије ХНБ се, након завршеног усавршавања, очекује да поседује вештине помоћу којих може да покрене и обавља низ задатака који се односе на спровођење епидемиолошких студија, тумачење њихових резултата, вођење регистара, јавноздравствени надзор и организовање превентивних програма.

Специјалистички стаж укључује теоријску и практичну наставу, колоквијуме, специјалистички рад и савладавање вештина које су програмом предвиђене.

Распоред активности у трајању 12 месеци је следећи:

	АКТИВНОСТИ	место одржавања	трајање у месецима
1.	Теоријска настава	Крагујевац	6
2.	Практична настава	Крагујевац/#	6

- у било ком граду уколико постоји установа која испуњава прописане критеријуме

СТРУКТУРА ПРЕДМЕТА:

МОДУЛ		недеља	Теоријска настава	Практична настава*	наставник
1.	Епидемиологија ХНБ	15	150	300	Проф. др Милена Илић
	Завршни колоквијум из епидемиологије ХНБ				Проф. др Милена Илић
Σ		15	150	300	150+300=450

* Укључује самостални рад, консултације, припрему колоквијума, припрему специјалистичког испита, писање рада.

Организација наставе на специјалистичким студијама из уже специјализације из Епидемиологије хроничних незаразних болести

Уписом на ужу специјализацију из епидемиологије хроничних незаразних болести студент добија индекс, план и програм уже специјализације као и упуте за менторе појединих вештина.

Специјализант по савладаним вештинама код одређеног ментора добија потпис од ментора на упуту и у индексу којим се потврђује да су савладане вештине на које је упућен. Специјализант је обавезан да тај упут врати Факултету који га раздужује за упут тј. евидентира да је специјализант обавио тај део стажа и тек тада му издаје нови упут за следеће вештине по програму за одређену област-групу вештина код другог ментора. Специјалистички стаж-савладавање вештина не може се обављати без упута Факултета и не постоји могућност да специјализант истовремено има издато више од једног упута.

У оквиру специјалистичког стажа студент је обавезан да одслуша теоретску наставу у трајању од 6 месеци која се обавља искључиво на Факултету. У току теоретске наставе обавља се само тај део стажа-програма и не може се обављати други део стажа. Поред теоријске наставе специјализант је обавезан да обавља практичан рад у пуном радном времену према распореду који направи Катедра за специјализацију из епидемиологије. После обављене наставе студент полаже колоквијум који је услов за оверу двосеместралне наставе. Подаци о обављеној настави и положеном колоквијуму уписују се у индекс специјалистичког стажа.

Специјализанту се при упису уђе специјализације из Епидемиологије хроничних незаразних болести одређује ментор који га прати током читавог специјалистичког стажа.

Специјализанти су обавезни да пре почетка наставе (1. октобра) закључе-врате упут који је добијен за претходне вештине. Теоретска настава се обавља од 01.10. текуће године до 01.02. наредне године (први-зимски семестар), или од 16.02. до 30.06. текуће године (други-летњи семестар).

У индекс лекара на ужој специјализацији уписују се:

1. подаци о одслушаној настави,
2. подаци о положеним колоквијумима (бројчана оцена- одличан/ врло добар/ добар),
3. подаци о савладаним вештинама (описна оцена- савладао у потпуности / делимично савладао).

На основу одлуке Националног савета за високо образовање о критеријумима за менторство на постдипломским видовима усавршавања, студентима је додељен ментор:

Проф. др Милена Илић.

Улоге и обавезе кандидата:

- Узимање упута за кружење у Служби за специјалистичке студије
- Присуство теоријској настави на програму специјалистичких студија
- Практична настава / практични рад према предвиђеном програму
- Израда семинарских радова, полагање колоквијума
- Полагање завршног специјалистичког испита из уже специјализације
- Израда и одбрана завршног специјалистичког рада из уже специјализације

Улоге и обавезе ментора:

- Усмеравање кандидата током теоријске и практичне наставе, организација консултативне наставе
- Процена стечених теоријских и практичних знања, провера стручних вештина кроз колоквијуме, тестове, оцењивање семинарских радова
- Стручна помоћ око одабира теме и израде завршног специјалистичког рада.

Теоријске основе епидемиологије хроничних незаразних болести (теоретска настава) реализују се на Факултету медицинских наука у Крагујевцу у трајању од 6 месеци. После сваког дела одслушане теоријске наставе, специјализант је обавезан да положи следећи:

КОЛОКВИЈУМ

	АКТИВНОСТИ	место одржавања	недеља
1.	Колоквијум из епидемиологије ХНБ	ДЕКАНАТ	Након обављене наставе
2.	Завршни испит из епидемиологије ХНБ	ДЕКАНАТ	Након обављене наставе и положеног колоквијума

Комисије за полагање колоквијума и специјалистичког испита

ЕПИДЕМИОЛОГИЈА ХНБ	место одржавања	недеља
Колоквијум из епидемиологије ХНБ - Проф. др Милена Илић - Проф. др Бранислав Тиодоровић (МФ Ниш) - Проф. др Нела Ђонових	ДЕКАНАТ	Након обављене наставе
Специјалистички испит из уже специјализације из епидемиологије ХНБ - Проф. др Милена Илић - Проф. др Бранислав Тиодоровић (МФ Ниш) - Проф. др Нела Ђонових	ДЕКАНАТ	Након обављене наставе и положеног колоквијума

ПРЕПОРУЧЕНА ЛИТЕРАТУРА ЗА ПРИПРЕМУ КОЛОКВИЈУМА И СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ ИСПИТА ИЗ УЖЕ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ

Епидемиологија хроничних незаразних болести:

Књиге:

1. Gledović Z, Janković S, Jevremović I, Marković-Denić Lj, Pekmezović T, Šipetić-Grujičić S, Čobeljić M, Radovanović Z, Tomić-Spirić V. U: Radovanović Z (urednik). Najčešće bolesti i povrede: epidemiologija, etiologija i prevencija. Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, 2004.
2. Gledović Z, Janković S, Jarebinski M, Marković-Denić Lj, Pekmezović T, Šipetić-Grujičić S, Vlajinac H. U: Vlajinac H, Jarebinski M (urednici). Epidemiologija. Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, 2006 (2009).
3. Radovanović Z. Terenska epidemiologija – Istraživanja epidemije. Beograd: Medicinski fakultet, 2000.
4. Radovanović Z. Savremena epidemiologija, Beograd: Medicinski fakultet Univerziteta u Beogradu, 2003.
5. Last JM, Radovanović Z. Epidemiološki rečnik. Srpsko-hrvatsko izdanje. Beograd: Naučna knjiga, 1991.
6. Законска регулатива – актуелни прописи.

Online resursi:

- World Health Organization. Available at: <http://www.who.int>
- World Health Organization. Regional Office for Europe. Available at: <http://www.who>
- Center for Disease Control and Prevention (CDC). Available at: <http://www.cdc.gov>
- European Union. Available at: <http://www.europa.eu.int>
- Super course. Epidemiology, the Internet and Global health. Available at: www.pitt.edu
- United Nations. Available at: <http://www.un.org>

Статистика и информатика:

1. Небојша Здравковић. Статистичке методе у биомедицинским истраживањима. Медицински факултет Универзитета у Крагујевцу, (ИСБН: 978-86-7760-061-7), 2011.
2. Небојша Здравковић. Информатичке методе у биомедицинским истраживањима. Медицински факултет Универзитета у Крагујевцу, (ИСБН: 978-86-7760-062-4), 2011.

ОЦЕЊИВАЊЕ:

А. АКТИВНОСТ У ТОКУ НАСТАВЕ:

После обављене наставе студент полаже колоквијум који је услов за оверу двосеместралне наставе.

Тематске јединице ће бити распоређене у 5 области које ће кандидат полагати кроз 1 колоквијум. Услов за полагање колоквијума биће претходно положен тест сачињен од 20 питања из области предвиђених за колоквијум и семинарски рад из једне од области.

Подаци о обављеној настави и положеном колоквијуму уписују се у индекс специјалистичког стажа. Студент на колоквијуму извлачи 5 питања.

Б. ЗАВРШНИ (СПЕЦИЈАЛИСТИЧКИ ИСПИТ ИЗ УЖЕ СПЕЦИЈЕЛИЗАЦИЈЕ) ИСПИТ:

Специјалистички испит састоји се из три дела, и то:

- 1) елиминационог теста;
- 2) практичног испита из уже специјализације;
- 3) усменог испита из уже специјализације;
- 4) одбране завршног рада из уже специјализације.

Коначна оцена за специјалистички испит формира се на основу сва четири дела испита.

Садржај специјалистичког испита је следећи:

- 1) Тест садржи 20 питања из области здравствене заштите у оквиру уже специјализације.
У тесту морају бити заступљене све области здравствене заштите у оквиру уже специјализације (банка тест питања).
Специјализант мора тачно одговорити на најмање 60% питања или 12 бодова у тесту да би био оцењен позитивно.
Положен тест је услов наставка специјалистичког испита.
- 2) Практични део испита специјализант полаже, најкасније на дан полагања усменог испита.
- 3) Усмени испит полаже се пред испитном комисијом.
Студент на испиту извлачи питања и то 9 питања: по 2 питања у групама I, II, III и V, 1 питање у групи IV.

После положеног специјалистичког испита Комисија утврђује оцену: одличан, врло добар, добар или није положио, која се уноси у записник и диплому.

Стечено звање: специјалиста епидемиологије, ужа специјализација из Епидемиологије хроничних незаразних болести.

НАЧИН ПОЛАГАЊА СПЕЦИЈАЛИСТИЧКОГ ИСПИТА:

I. Специјалистички испит (тј. испита из уже специјализације)

- Услов да кандидат пријави специјалистички испит је да је претходно положио све планом и програмом предвиђене колоквијуме.
- Тест обухвата све области и садржи 20 питања од којих сваки испитивач припрема банку питања из поменутих области. Председник комисије врши избор питања и саставља тест недељу дана пре полагања теста.
- Услов за полагање усменог дела испита је претходно положени тест.
- Усмени део испита реализује трочлана комисија. Састоји се из 9 питања која се извлаче на почетку испита

II. Пријава и одбрана завршног, специјалистичког рада из области Епидемиологије хроничних незаразних болести:

- Тема завршног рада специјализације из области епидемиологије се бира у договору са ментором и пријављује у служби за специјалистичку наставу на Факултету медицинских наука, Универзитета у Крагујевцу, уз сагласност шефа катедре.
- Кандидат стиче право да Већу за специјалистичку наставу преда на оцену завршни рад специјализације из области епидемиологије, уз сагласност ментора, а после положеног усменог испита и овереног последњег семестра наставе, у законском року.
- Кандидат предаје Служби за специјалистичку наставу:
 - индекс;
 - образац молбе за одређивање Комисије за оцену рада (који потписују ментор и Шеф Катедре);
 - завршен **неукорићени** рад у 4 (уколико има именованог само ментора) односно 6 примерака (уколико има именованог ментора и коментора). Сваки одштампани примерак рада мора бити потписан од стране ментора (и коментора ако је именован). Назив рада мора да гласи онако како је Одлуком Већа одобрено.
- Упутства за попуњавање упитника за пријаву теме завршног рада уже специјализације из Епидемиологије хроничних незаразних болести:
 - Назив рада не сме да садржи скраћенице већ се наводе пуни називи.
 - Назив рада мора да буде прецизан и концизан и да одражава оно што ће се у раду обрађивати.
 - Образложење предлога теме дати најконцизније и нагласити значај израде рада.
 - Циљ рада дати сажето у једној или пар реченица.
 - Податке из литературе навести кроз текст у коме треба изнети најважније податке о досадашњим истраживањима.
 - Најконцизније навести значај предложене теме.
 - У методологији навести која врста студије се ради уз обавезно навођење колика је величина узорка (број испитаника у испитиваној и контролној групи). Навести методе испитивања, а ако се ради о студији праћења, дужину праћења.
 - Навести које ће методе дескриптивне и нарочито аналитичке статистике бити коришћене.
 - Ментор рада може бити наставник факултета медицинских наука, универзитета у Крагујевцу са најмање 3 коауторска рада објављена у часописима са СЦИ листе (категорије M21, M22, M23), или са најмање 3 рада у којима је први аутор, а који су објављени у часопису категорије M24, признатог од стране Министарства за образовање и науку за одређену годину (видети КоБСОН). Ментор прилаже списак тражених референци на посебном папиру (шефу катедре и Већу специјалистичких студија).
 - Оригинална истраживања морају имати сагласност Етичког комитета за хумане студије матичне установе у којој се истраживање спроводи.
 - Сви упитници се морају попунити у електронској форми и бити прихваћени од стране одговарајуће катедре што потврђује шеф катедре својим потписом (упитник се може наћи на званичној интернет страници Факултета медицинских наука).

- На седници Већа за специјалистичку наставу именује се најмање трочлана Комисија за оцену завршеног рада коју чине наставници ангажовани на студијском програму, изузев ментора. Члановима Комисије, ментору (и коментору ако је именован) Служба за специјалистичку наставу доставља:

- примерак неукориченог рада
- Одлуку којом је именована трочлана Комисија;

Извештај Комисије потписују сви именовани чланови Комисије.

- Позитиван извештај кандидат предаје Служби за специјалистичку наставу у три примерка заједно са свим укориченим радовима (4 или 6 примерака). Веће за специјалистичку наставу усваја позитиван извештај, одобрава јавну одбрану и именује Комисију за одбрану (углавном у истом саставу).

III. Начин заказивања јавне одбране завршног рада уже специјализације из области Епидемиологије хроничних незаразних болести:

- После седнице Већа за специјалистичку наставу на којој је усвојен позитиван извештај Комисије за оцену рада, кандидат заказује јавну одбрану у договору са члановима именоване Комисије.
- Рад јавно се брани на Факултету медицинских наука, Универзитета у Крагујевцу уз обавезно присуство публике.
- На јавној одбрани морају бити присутни сви чланови Комисије. После излагања кандидата, чланови Комисије кандидату постављају питања. После одбране рада комисија сачињава записник, који потписују сви чланови Комисије

Комисија за полагање уже специјалистичког испита из гране медицине Епидемиологија хроничних незаразних болести, у саставу:

1. **проф. др Милена Илић**, редовни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Епидемиологија, председник
2. **проф. др Бранислав Тиодоровић**, редовни професор Медицинског факултета Универзитета у Нишу за ужу научну област Епидемиологија, члан
3. **проф. др Нела Ђоновић**, ванредни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Хигијена са медицинском екологијом

Резервни члан:

проф. др Весна Пантовић, редовни професор Факултета медицинских наука Универзитета у Крагујевцу за ужу научну област Епидемиологија.

Специјалистички испит и колоквијуми се пријављују у постдипломској служби на Факултету од 25. до 30. у месецу за следећи месец у коме се планира полагање испита до 10. у месецу.

Заказивање јавне одбране:

1. У договору са члановима Комисије, кандидат у Служби за последипломску наставу резервише салу најмање 7 дана пре договореног термина;
2. Кандидат доноси кратку биографију;
3. Уплата за одбрану рада мора бити извршена до дана када се одржава јавна одбрана
4. Са референтом задуженом за салу и опрему у сали договара неопходне детаље како би презентација била адекватна

Упутство за техничку обраду завршног рада уже специјализације из области епидемиологије хроничних незаразних болести:

1. Формат рада је 21x 29,7 cm = A4
2. Повез тврди (рад се коричи после позитивне оцене рада и предаје Служби уз потписан извештај Комисије)
3. На првој страници исписује се исти текст као и на корицама (насловна страна)
4. На следећој страници факултативно се уписује посвета или захвалница
5. Рад мора имати: садржај према поглављима, увод, циљ, методе и материјал (испитаници – узорак), резултате, дискусију, закључак, списак цитиране литературе
6. СПИСАК СКРАЋЕНИЦА КОРИШЋЕНИХ У ТЕКСТУ – на крају рада
7. Попис прилога (нпр: Упитници, посебне методе коришћене за израду рада и сл.)
8. Слике, графиконе и табеле нумерисати и уз њих написати шта представљају, а ако су узете из литературе уз њих тачно написати одакле су узете.

**ЗНАЊЕ КОЈЕ СПЕЦИЈАЛИЗАНТ МОРА ДА САВЛАДА У ТОКУ УЖЕ
СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ ИЗ ЕПИДЕМИОЛОГИЈЕ ХНБ**

ЕПИДЕМИОЛОГИЈА ХНБ распоред часова, школска 2016/2017. година

Датум	Место	Наставник	Тематска јединица
МОДУЛ 1: Епидемиологија ХНБ			
I недеља	05.10.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Основе епидемиологије незаразних болести (епидемиолошки модели, природни ток болести).
II недеља	12.10.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Епидемиолошке карактеристике незаразних болести (кардиоваскуларних, малигних, респираторних, ендокринолошких и метаболичких, неуролошких, болести локомоторног система, психијатријских поремећаја здравља и других)
III недеља	19.10.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Процена здравственог стања становништва -појединачни и збирни индикатори поремећаја здравља (инциденција, преваленција, морталитет, леталитет, године живота кориговане у односу на неспособност, изгубљене године могућег живота, извори података)
IV недеља	26.10.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Елементи, функционисање и евалуација надзора над незаразним болестима (активни и пасивни надзор, надзор над болестима, надзор над факторима ризика, специфичности надзора у нашој земљи)
V недеља	02.11.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Извори података и њихов квалитет (регистри и друго)
VI недеља	09.11.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Епидемиолошке студије у испитивању фактора ризика за настајање незаразних болести
VII недеља	16.11.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Креирање и начин примене упитника
VIII недеља	23.11.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Тумачење резултата епидемиолошких студија (мере ефекта, интервал поверења)
IX недеља	30.11.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Специфичности превенције незаразних болести (Роузов превентивни парадокс)
X недеља	07.12.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Примена епидемиолошких студија у циљу испитивања ефективности превентивних програма
XI недеља	14.12.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић Скрининг (примена и тумачење резултата). Ефикасност и ефективност превентивних програма у нашој земљи и свету. Пристрасности при тумачењу резултата епидемиолошких студија.

**ЗНАЊЕ КОЈЕ СПЕЦИЈАЛИЗАНТ МОРА ДА САВЛАДА У ТОКУ УЖЕ
СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ ИЗ ЕПИДЕМИОЛОГИЈЕ ХНБ**

ЕПИДЕМИОЛОГИЈА ХНБ распоред часова, школска 2016/2017. година

Датум		Место	Наставник	Тематска јединица
ХII недеља	21.12.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић	Основи комуникације и медији
ХIII недеља	28.12.2016.	ДЕКАНАТ	Милена Илић	Менаџмент незаразним болестима.
ХIV недеља	18.01.2017.	ДЕКАНАТ	Милена Илић	Допринос клиничке медицине проучавању епидемиолошких карактеристика незаразних болести. Ретке болести__.
ХV недеља	25.01.2017.	ДЕКАНАТ	Милена Илић	Промоција здравља.
		ДЕКАНАТ	Милена Илић	Колоквијум.

Практичан стручни рад уз помоћ, едукацију и надзор ментора обавља се на Факултету медицинских наука у Крагујевцу и у здравственој установи која испуњава услове. Могуће је део вештина савладати и у другим здравственим установама које имају званично одређене менторе (за поједине вештине) које је поставило Наставно-научно веће Факултета медицинских наука у Крагујевцу.

Распоред практичних-стручних активности у трајању 6 месеци је следећи:

	ПРАКТИЧНО-СТРУЧНЕ АКТИВНОСТИ		место одржавања	трајање у месецима
1.	Епидемиологија		Крагујевац	5,5
	1.	Савладавање вештина из епидемиологије ХНБ	Крагујевац/#	5,5
2.	Савладавање вештина из других области значајних за епидемиологију ХНБ		Крагујевац/#	0,5
	3.	Медицинска статистика и информатика	Крагујевац/#	0,5

- у било ком граду уколико постоји установа која испуњава прописане критеријуме

Списак ментра за поједине вештине

1. Епидемиологија:
 - Проф. др Милена Илић
2. Медицинска статистика и информатика:
 - Проф. др Зорам Милошевић, Ниш (ИЗЈЗ)

**ВЕШТИНЕ КОЈЕ СПЕЦИЈАЛИЗАНТ МОРА ДА САВЛАДА У ТОКУ УЖЕ СПЕЦИЈАЛИЗАЦИЈЕ ИЗ
ЕПИДЕМИОЛОГИЈЕ ХНБ**

ОБЛАСТ: ЕПИДЕМИОЛОГИЈА

У ТРАЈАЊУ ОД 4 МЕСЕЦА

ВЕШТИНА БРОЈ	НАЗИВ ВЕШТИНЕ	ПОСМАТРА	ИЗВОДИ
1	Прикупљање података о незаразним болестима	1	2
2	Директна и индиректна стандардизација	1	2
3	Процена здравственог стања становништва (примена појединачних и збирних показатеља поремећаја здравља)	1	5
4	Писање извештаја о кретању незаразних болести у нашој популацији и реферисање	1	2
5	Јавноздравствени надзор	1	3
6	Рад на регистрима	1	5
7	Примена епидемиолошких студија по задатом проблему	1	5
8	Састављање епидемиолошког упитника и анкетирање	1	2
9	Обрада података прикупљених епидемиолошким упитником	1	1
10	Израчунавање релативног и атрибутивног ризика, као и интервала поверења	1	2
11	Организовање скрининг програма у популацији на основу задатог проблема	1	3
12	Састављање плана рада епидемиолошке службе завода за јавно здравље	1	1
13	Прављење и извођење промотивних и превентивних активности	1	1
14	Вештина комуникације по задатом проблему	1	2
15	Писање чланка за медије по задатом проблему	1	2
16	Вештина прављења апликације за континуирану едукацију	1	2
17	Извођење епидемиолошких студија (анамнестичких студија, студија пресека и друго)	1	1
18	Рад на хоспиталним подацима	1	1
19	Вештина писања стручног рада	1	1
20	Промоција здравља	1	2
21	Пријављивање незаразних болести	1	1

ОБЛАСТ: МЕДИЦИНСКА СТАТИСТИКА И ИНФОРМАТИКА У ТРАЈАЊУ ОД 0,5 МЕСЕЦА

ВЕШТИНА БРОЈ	НАЗИВ ВЕШТИНЕ	ГЛЕДА	ИЗВОДИ
22	Основне статистичке анализе	1	2

Група I

1. Дефиниција и примена епидемиологије
2. Стратегија епидемиолошког рада
3. Концепт леденог брега
4. Дефиниције здравља
5. Модел точка
6. Болести по месту настајања (варијације болести у популацији)
7. Болести по интензитету (варијације болести у популацији)
8. Секуларне варијације болести (болести по времену настајања)
9. Процена епидемиолошке ситуације
10. Извори података у епидемиологији
11. Извори података о популацији
12. Извори података о умирању
13. Извори података о оболевању
14. Показатељи учесталости поремећаја здравља
15. Стандардизација
16. Грешке мерења у епидемиолошким студијама
17. Однос епидемиологије према клиничким дисциплинама

Група II

21. Етиологија болести
22. Узрочност у епидемиологији
23. Узрочна и неузрочна повезаност
24. Типови међусобне повезаности појава
25. Критеријуми потврђивања узрочне повезаности појава
26. Појам довољног и неопходног узрока поремећаја здравља
27. Фактори ризика
28. Епидемиолошки модели болести
29. Мрежа узрочности
30. Концепт особа-времена
31. Варијабилност мерења
32. Грешке мерења
33. Предмет, значај у циљеви епидемиолошког надзора
34. Елементи система надзора
35. Методе епидемиолошког надзора
36. Конструисање епидемиолошког упитника
37. Примена епидемиолошког упитника у истраживању поремећаја здравља
38. Прикупљање података уз помоћ епидемиолошког упитника

Група III

39. Дескриптивни метод у епидемиологији
40. Дескриптивне студије (еколошке студије, приказ случаја и серије случајева)
41. Дескрипција обољења у односу на карактеристике особа
42. Повезаност обољења са узрастом
43. Повезаност обољења са полом
44. Утицај занимања на појаву обољења
45. Утицај расне, етничке и верске припадности на настанак болести
46. Хронолошке карактеристике поремећаја здравља
47. Цикличне варијације у кретању болести
48. Секуларне варијације у кретању болести
49. Топографска дистрибуција болести
50. Објашњење повезаности обољења са местом
51. Еколошке студије
52. Аналитичка епидемиологија – основни принципи
53. Студије пресека
54. Хибридне епидемиолошке студије
55. Анамнестичке студије
56. Кохортне студије
57. Лонгитудинална испитивања и студије пресека

58. Релативни ризик и атрибутивни ризик
59. Предности и мане анамнестичких и кохортних студија
60. Избор испитаника у експерименталним студијама
61. Процена исхода у експерименталним студијама
62. Етички аспекти екперимента
63. Врсте и специфичности експерименталних студија
64. Мета анализа

Група IV

65. Превенција поремећаја здравља
66. Нивои превенције
67. Научне основе, дилеме и ограничења превенције
68. Стратегија превентивног рада
69. Примарна превенција
70. Секундарна и терцијарна превенција
71. Дефиниција и циљ скрининга
72. Врсте скрининга
73. Валидност и поузданост скрининг теста
74. Критеријуми за увођење скрининг програма
75. Евалуација скрининг програма
76. Пристрасности при процени ефективности скрининг програма

Група V

77. Географска дистрибуција малигних тумора
78. Инциденција кардиоваскуларних болести
79. Морталитет од кардиоваскуларних болести
80. Тренд оболевања и умирања од кардиоваскуларних болести
81. Етиологија кардиоваскуларних болести
82. Главни фактори ризика повезани са настанком кардиоваскуларних болести
83. Предиспонирајући фактори ризика повезани са настанком кардиоваскуларних болести
84. Условни фактори ризика повезани са настанком кардиоваскуларних болести
85. Примордијална и примарна превенција кардиоваскуларних болести
86. Секундарна и терцијарна превенција кардиоваскуларних болести
87. Инциденција и преваленција малигних тумора
88. Морталитет од рака
89. Тренд оболевања и умирања од рака
90. Демографске карактеристике оболелих од рака
91. Етиологија малигних тумора
92. Пушење и други појединачни фактори ризика у етиологији рака
93. Примордијална и примарна превенција малигних тумора
94. Скрининг у превенцији рака
95. Терцијарна превенција рака
96. Национална патологија - показатељи учесталости болести у Републици Србији
97. Национална патологија - показатељи оптерећења друштва болешћу у Републици Србији
98. Главни узроци смрти у свету - дистрибуција
99. Структура (%) умирања од водећих незаразних обољења у Републици Србији
100. Епидемиолошке карактеристике кардиоваскуларних болести у Републици Србији
101. Епидемиолошке карактеристике малигних тумора у Републици Србији
102. Водеће локализације у оболевању од рака, према полу
103. Водеће локализације у умирању од рака, према полу
104. Епидемиолошке карактеристике шећерне болести у Републици Србији
105. Епидемиолошке карактеристике хроничних незаразних респираторних болести у Републици Србији
106. Тренд умирања од хроничне опструктивне болести плућа у Србији
107. Тренд умирања од астме у Србији
108. Преваленција фактора ризика код становника Србије
109. Структура саобраћајних удеса у Србији
110. Епидемиолошке карактеристике повреда у Републици Србији
111. Клиничка епидемиологија у пракси
112. Водичи добре праксе - Класификација препорука, ниво доказа
113. Класификација препорука – степен препоруке